

TEXT: ROVENA SUCHÁNKOVÁ, VIKTOR PAKOSTA / FOTO: SHUTTERSTOCK

CO JE NA SLOVENSKU JINAK

JAK SE VYHNOUT NEPŘÍJEMNÉMU PŘEKVAPENÍ PŘI OBCHODOVÁNÍ NA SLOVENSKU? JAKÉ JSOU ROZDÍLY MEZI ČESKOU A SLOVENSKOU PRÁVNÍ ÚPRAVOU PODNIKÁNÍ? ČTĚTE DÁLE O VYBRANÝCH ZAJÍMAVOSTECH ZE SLOVENSKÉHO OBCHODNÍHO PRÁVA.

JUDr. Rovena Suchánková a Mgr. Viktor Pakosta působí v advokátní kanceláři bpv Braun Partners

Slovenské obchodní právo se po osamostatnění Slovenské republiky v roce 1993 postupně začalo přirozeným procesem od českého vzdalovat. Naproti tomu harmonizační proces v rámci celé EU nahrává spíše sjednocování českého a slovenského práva. Pojdme se nyní blíže podívat na některé rozdíly v právních předpisech týkajících se podnikání a na některé legislativní novinky v obou zemích.

ÚROKY Z PRODLENÍ

Dlužník, který se ocitne v prodlení se splněním peněžitého závazku, je v Čechách povinen platit z nezaplacené částky úroky z prodlení sjednané smluvními stranami. Pokud není výše úroku sjednána, řídí se nařízením vlády č. 142/1994 Sb. Podle tohoto nařízení je výše úroku z prodlení určena podle vzorce: repo sazba stanovená Českou národní bankou pro poslední den předchozího kalendářního pololetí plus sedm procentních bodů (tj. repo sazba + 7 %). V poslední den roku 2011 byla repo sazba ČNB (a stále ještě je) 0,75 %. Zákonné úroky z prodlení tedy činí nyní v Čechách 7,75 % ročně z dlužné částky. Výše zákonných úroků podle občanského zákoníku je v České republice ve stejné výši jako podle obchodního zákoníku.

Také na Slovensku byla novelou obchodního zákoníku od 15. 1. 2009 sjednocena výše úroků z prodlení

v občanskoprávních a v obchodněprávních vztazích. Pokud však závazek vzniká ze spotřebitelské smlouvy a dlužníkem je spotřebitel, je na Slovensku možné dohodnout úroky z prodlení maximálně do výše stanovené podle předpisů práva občanského.

Pokud smlouva neobsahuje dohodu o výši úroků z prodlení, je na Slovensku výše úroku z prodlení o osm procentních bodů vyšší než základní sazba Evropské centrální banky platná k prvnímu dni prodlení s plněním peněžitého dluhu. V současnosti je základní úroková sazba Evropské centrální banky 1 %, tudíž zákonné úroky z prodlení činí nyní na Slovensku 9 % ročně z dlužné částky, což je o 1,25 % ročně více než v Čechách.

LIMITACE NÁHRADY ŠKODY

Podle § 386 českého obchodního zákoníku je od ledna 2012 možné vzdát se práva na náhradu škody či toto právo omezit i před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout. Až doposud byla limitace rozsahu případné náhrady škody sice převážnou částí odbor-

né veřejnosti přijímána, nicméně judikatura Nejvyššího soudu České republiky byla poněkud rozkolísána. Na smluvně sjednané omezení náhrady škody proto nebylo možné bezvýhradně spoléhat.

Slovenská právní úprava takovou výslovnou možnost limitovat náhradu škody neuvádí, takže na smluvní sjednání limitace náhrady škody nelze zcela spoléhat, podobně jako tomu bylo dosud v České republice. I podle slovenského obchodního zákoníku je však limitace náhrady škody možná prostřednictvím sjednání smluvní pokuty, sjednáním okolností vylučujících odpovědnost nebo vyloučením náhrady ušlého zisku.

Jak v Čechách, tak i na Slovensku není možné sjednat limitaci náhrady škody předem zejména v případě spotřebitelských smluv a smlouvy o výkonu funkce mezi společnostmi a členy jejího statutárního orgánu.

INSOLVENČNÍ ZÁKON

Jak v ČR (č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon), tak na Slovensku (č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii) byl po roce 1993 přijat nový zákon upravující problematiku insolvence. Cílem insolvenčního řízení obecně je řešení úpadku dlužníka, a to nejčastěji zpeněžením jeho majetku a kolektivním (zpravidla poměrným) uspokojením jeho věřitelů.

V České republice nabyla na počátku tohoto roku účinnosti novela insolvenčního zákona, podle které je povinností jednatelů (popř. jiných statutárních orgánů dlužníka) podat insolvenční návrh i v případě předlužení. Jde o povinnost podat

**ANI NA SLOVENSKU NENÍ MOŽNÉ SJEDNAT
LIMITACI NÁHRADY ŠKODY PŘEDEM -
ZEJMÉNA U SPOTŘEBITELSKÝCH SMLUV.**

návrh i tehdy, když souhrn všech závazků společnosti (splatných i nesplatných) převyšší hodnotu jejího majetku. Snahou zákonodárce je zajistit včasné řešení krizové situace insolventních společností. Ve slovenském zákoně byla povinnost podat návrh na vyhlášení konkurzu při předložení zakotvena již dříve.

Také slovenský zákon byl na počátku ledna novelizován. Novela umožňuje věřitelům přihlašování všech nezajištěných pohledávek jednou přihláškou. Při přihlašování zajištěných pohledávek zůstává i nadále zachována povinnost podávat samostatnou přihlášku pro každou zajištěnou pohledávku. V Čechách je třeba přihlašovat každou jednotlivou pohledávku (ať už zajištěnou nebo nezajištěnou) zvlášť.

Pohledávky se budou podle slovenské novely přihlašovat u správce konkurzní podstaty v základní přihlašovací lhůtě 45 dní od vyhlášení konkurzu. Zřejmě nejpodstatnější změna ve slovenském zákoně spočívá v oprávnění věřitelů přihlašovat pohledávky i po uplynutí základní přihlašovací lhůty 45 dní od vyhlášení konkurzu, avšak už jenom jako nezajištěných pohledávek bez hlasovacího práva. V České republice i nadále platí, že právo věřitele přihlásit svou pohledávku zaniká uplynutím soudem stanovené lhůty (obvykle 30 dní od zveřejnění rozhodnutí o úpadku soudem).

Zásadní změna ve prospěch věřitelů spočívá také v tom, že neúplný anebo vadný návrh na vyhlášení konkurzu podle nové úpravy už nebude mít za následek odmítnutí návrhu, ale soud bude v takovém případě povinný poučit navrhovatele o nedostatcích návrhu a vyzvat jej k odstranění nedostatků. V Čechách platí i nadále, že pokud nelze na základě vadného návrhu pokračovat v řízení, soud návrh odmítne.

Slovenská novela zákona také zpřísnila odpovědnost jednatelů

(popř. jiných statutárních orgánů dlužníka), kteří nepodají návrh na vyhlášení konkurzu včas. V takovém případě bude jednatel (popř. jiný statutární orgán dlužníka) povinen doplatit do konkurzní podstaty částku rovnající se zapsanému základnímu jmění společnosti, maximálně však do výše dvojnásobku minimálního základního jmění předepsaného zákonem pro daný typ společnosti (např. akciové společnosti).

ZÁSTAVNÍ PRÁVO

Obecnou úpravu zástavního práva nalezneme v českém resp. slovenském občanském zákoníku. Některé další zákony pak upravují zvláštnosti týkající se jednotlivých typů zástavy (obchodní podíly, cenné papíry, ochranné známky atd.). Slovenský obchodní zákoník např. umožňuje, aby na obchodní podíl bylo zřízeno více zástavních práv. Naproti tomu český obchodní zákoník možnost vícenásobného zastavení obchodního podílu neumožňuje.

Slovenská právní úprava dává zástavnímu věřiteli v porovnání s českou právní úpravou širší volnost v případě výkonu zástavního práva, protože zástavní věřitel může uspokojit svou pohledávku nejen prodejem zástavy v dražbě, ale zástavu může zpeněžit i jiným způsobem, který si smluvní strany dohodly ve smlouvě – tzv. přímý prodej. Zástavní věřitel je v takovém případě povinný při prodeji zástavy postupovat s náležitou péčí tak, aby zástavu prodal za cenu, za kterou se stejný nebo porovnatelný předmět obvykle prodává za porovnatelných podmínek v čase a místě prodeje zástavy.

S přímým prodejem zástavy a prodejem v dražbě spojuje slovenský občanský zákoník odlišné právní důsledky ve vztahu k zachování věcných práv třetích osob. V případě

Kolikrát zastavíte hrad? V Česku jednou, na Slovensku i vícekrát...

prodeje zástavy v dražbě zůstávají práva vyplývající z věcných břemen zatěžujících zástavu nedotčena, avšak předkupní práva udělením příklepu zanikají. V případě přímého prodeje zástavy zůstávají zachována jak práva z věcných břemen, tak případná předkupní práva třetích osob.

V České republice je možné uspokojení zástavního věřitele pouze z výtěžku zpeněžení. Podle českého Nejvyššího soudu je neplatná každá smlouva, která zástavnímu věřiteli umožňuje, aby se zástavou nakládal jako s vlastní a aby zástavu za účelem uspokojení zajištěné pohledávky prodal nebo jinak zpeněžil. &